

Eigentijdse Jago in cowboypak

Theater

Jago De Wraak door Growing Up in Public. Tekst en regie: Paul Feld. Academietheater Utrecht, 21 januari. Tournee.

Jago, de stokebrand uit Shakespeare's *Othello* is een klassieke kwaadzaaiër. Hij haalt het slechtste in mensen naar boven. Een onnavolgbare intrigant, diplomaat en een listige praatjesverkoper. Hypocriet als hij is, kan hij mensen als geen ander zand in ogen strooien en hen verleiden tot de meest wanstaltige daden.

Paul Feld promoveert hem in zijn nieuwe stuk *Jago De Wraak* tot titelheld. Deze Jago is een hedendaagse commando-officier. Vijftien jaar cel hangt hem boven het hoofd vanwege 'onregelmatigheden in oorlogsgebied'. Maar brutaal als hij is, krijgt hij alle touwtjes in handen en als een volleurde dubbelspion heeft hij vanuit zijn underdogpositie de hele wereld in zijn zak.

We vallen binnen tijdens zijn berechting. De rechter, Mona, is een Aziatische met feministische ideeën en politieke ambities, zoals dat kan in een democratie. Met het vrijheidsbeeld op het toneel en Jago in cowboypak weten we meteen welke democratie.

Haar verkiezingsleuze is dan ook de strijd tegen het fundamentalisme en het terrorisme. Haar minnaar is een moslim, Noah. Een knuffelallochtoon die in zijn onschuld zoveel bruikbare slogans over de verzoening tussen de islam en het kapitalisme debiteert, dat hij Mona's rechterhand wordt.

Jago spint een fantastisch web van leugens rond deze twee. Hij weet hen zo brutaal te intimideren dat hun verhouding tenslotte uit

elkaar knalt. Daarbij wordt de naïeve Noah door Jago gemanipuleerd tot zelfmoordterrorist. Met desastreuze gevolgen.

Het stuk is een spannende thriller maar ook een geestige satire op de actualiteit. De strijd tussen het kapitalisme en de islam, tussen consumentisme en moralisme, tussen eigenbelang en altruïsme, alles passeert de revue in rake, vaak geestige dialogen.

Regisseur Paul Feld heeft zichzelf met deze voorstelling overtroffen. Het lukt maar zelden om op het toneel commentaar te geven op wat er op dit moment in de wereld aan de hand is. Hij slaagt ditmaal wonderwel. Met dank aan Shakespeare, de western en een vleugje Dan Brown. En met hulp van het toeval. Waarschuwde Bin Laden deze week Amerika niet voor een nieuwe aanslag?

De radeloze burger verlangt naar dictatuur! Jago sist het aan het slot grijnzend de zaal in. Wraak is de smeerolie van de hele oorlogsmachine. Een hond die wordt geslagen, bijt ooit terug. Shakespeare zei het al: wie ons krenkt, leert ons krenken.

Marian Buijs

